

Gotland Lantbruksmuseum Infoblad nr. 3 2025

Här börjar Häglunds Betong & Entreprenad att sätta upp de färdiggjutna vägarna

Hej Museets vänner och våra medhjälpare!

Så var det dags att sammanfatta sommaren och höstens aktiviteter.

Höstens byggprojekt kommer att dominera i detta blad.

16 juni var det städdag och vi är mycket tacksamma för den hjälp vi får med det. Museiföremålen dammas av, fönster putsas och många kvadratmeter golv blir rena. Det känns bra att vi kan hjälpas åt att göra Lantbruksmuséet rent och fint inför sommaren.

Än en gång stort tack för hjälpen.

7 juli var det motorstartardag vid sågen. Vädergudarna var inte riktigt med oss men det blev uppehållsväder när det var dags. Det har varit problem med att starta den fina sågmotorn men nu hade Stig och hans medhjälpare lyckats få igång den. Det var en av höjdpunkterna när den startades upp. Det blev ingen sågning i år på grund av att det var osäkert om sågmotorn skulle starta.

De stora Perking-dieslarna kördes igång och vid starten blir det härliga rökpuffar ur avgasröret som fotas av många. De här motorerna är inte bara att trycka på startknappen. Det är alltid lika imponerande att se alla olika moment som måste göras för att få igång dem. En eloge till er som har kunskapen och kan hjälpa till med det. Ut på gården fanns det flera mindre stationära motorer som startades. Bl.a. alla motorerna som står på en vagn som juniorerna gjorde i ordning härom året. Roligt är att flera stationära motorägare var där och visade sin motor. Vilket gjorde att det var olika motorljud under hela kvällen. Det fanns som vanligt korg och kaffe att köpa.

*Harry Larsson o Kenneth
Andreasson ser till att kolven i rätt
läge inför start av den 50 hk starka
Polar dieselmotorn*

Här är två Massey Harris är in för presentation på taktorparaden

14 juli var det traktorparad enligt tradition, där vårt Gubbdagis o juniorer kör in med de traktorer som finns på museet och så andra traktorägare kommer med sina veterantraktorer. Som vanligt presenterar Per Stenegård med stor bravur varje traktor och berättar om dessa. I år hade Per föreslagit att Conrad Bäckström kunde berätta om Munktell-traktorerna. Han fick frågan och ställde upp och presenterade de olika modellerna som kördes in för ca 140 betalande besökare. Kunde bara konstatera att det inte var sista gången Conrad kommer att göra det. Trots sin ungdom så fanns all kunskap där. Som vanligt (kan man nu säga) avslutades kvällen med jazz till traktorkomp. Det är familjen Wolf som hyr i bostaden, med Maria i spetsen som ser till att denna fina tradition återkommer varje år.

20 juli på förmiddagen var det Friluftsgudstjänst på Museet och även där spelar familjen Wolf. Som även ordnade med spelmansträffen i trädgården på em.

Storgården full av gamla och nya dyrgripar

Den 21 juli var det Moped o MC träff, det kom mellan 90—95 tvåhjulingar och 140 andra besökare denna fina sommarkväll. Som vanligt går Rune Larsson och interjuver moped- och mc-ägarna så vi

andra får veta historia och prestanda på fordonen. Tack Rune för att du ställer upp med din kunskap och intervjuförmåga! Vill berätta om en lite ovanlig intervju. Bland besökarna dök Ola Stenegård upp, världskänd motorcykeldesigner från Stånga som Rune intervjuade. Ola har verkligen lyckats i sitt motorcykeldesigning och det var mycket intressant att höra en del av hans historia. Hans gamla lärare från Stånga kom fram och berättade att när det skulle lämnas in någon skrivning i skolan i Stånga så på Olas var det alltid en motorcykel ritad på.

9 augusti bjöd vi på aftmat som tack förhjälpnen med arbetet under sommaren som avnjöts under gemytliga former

11 augusti var det dags att köra med självbindare vid Kälder. När dukarna var på plats och transporthjulen av på självbindare, var det dags att börja skördearbetet. Bo Häglund körde med sin gamla Nuffield för självbindare och Harry Larsson som skötte självbindare var snabbt den bit vete som var sparad till att göra kärvar av inför den stationära tröskdagen. Gubbdagis lastade på ett lass och sedan kom Juniorerna och lastade ett lass. Kommande år får vi köra med självbindare när Juniorerna kan svara helt för lastning av lassen. Det börjar bli jobbigt för oss lite äldre att orka med det.

Lördagen den 6 september var det tröskdag som sammanfaller med Havdhemdagen. Trösken hade gjorts iordning på torsdagen innan så på lördagen var det bara det sista fixet innan tröskning kom igång. Två lass vete hade vi och nytt för i år var att man hade ringt från Norrbys musiegård. De ville komma ut med ett lass råg som vi skulle hjälpa dem att tröska och vi hann med det med under dagen. Kl. 12 stoppades trösken för middag, traditionsenligt var det mycket goda kroppkakor från bygdegården. Ca 80 betalande besökare besökte oss och det visar att det ännu finns ett stort intresse för tröskning med stationär trösk. Året avslöts som vanligt med Veterantraktorplöjning hos Harry Larsson den 4 oktober. Ca 15 ekipage deltog och det blev presentation som vanligt. Tyvärr blir det mindre och mindre publik på plöjningen. Vi säljer inte så mycket kaffe och korv vilket gör att intäkterna blir mindre. Det är mycket arbete före och efter plöjningen så frågan kom upp är det värt att fortsätta eller ska vi ta en paus.? Men någon sa det är roligt och intressant när vi plöjer så vi hoppas på en fortsättning.

Under hösten var det betans dag i Linde våra juniorer hade startat upp vår Stoll bet upptagare och deltog med den. Här kör Conrad Bäckström o Simon Båtelsson rattar bet upptagaren Under hösten har det varit en kurs med Juniorerna och några till hur man startar de gamla dieselmotorerna vi sågen. Det är Stig Pettersson som hållit i den. Det skall bli en uppföljning i vår. Evert Olofsson fyllde 85 år och han önskade att ville man uppvakta honom så kunde man sätta i pengar på Lantbruksmuseet. Tack Evert för pengarna som kom in passar bra till vårt bygge. Tips: Flera får gärna göra som Evert.

Som lite information kan vi även nämna att södergaveln på Ladugården har blivit målad en gång till som det var planerat och fönstren har även fått ny färg

9 augusti avled Bertil Havdelin.

Bertil har gjort mycket för Lantbruksmuseet under åren. Det som alltid kommer att finna kvar är hans fin fotoutställning som han gjort till Lantbruksmuseet som finns i ladugården. Den speglar kvinnornas arbete i lantbruket och landsbygdens utveckling under 50-90talet. I samma fotoutställning finns bilder från Lagerlingen som han sammanställt med att kopiera foton från olika fotografer. Foto från Lagerlingen finns även i flera fotoalbum. Angående fotoalbum, Bertil hjälpte även till med att samla in foton från många socknar på Gotland. Därför har många socknar ett eget fotoalbum som finns att beskåda på Lantbruksmuseet. Om Bertil var med från starten av Gubbdagis vet jag inte men han deltog under många år i deras arbete. Tackar Bertil för allt du gjort för oss. Vi fick många minnesgåvor till Museet som de anhöriga hade rekommenderat. Det tackar vi också för.

Byggprojektet:

Under hösten har vårt byggprojekt dragit i gång som vi har fått bidrag från Arvsfonden och Riksantikvarieämbetet och med att bygga en Gårdsverkstad och Vagnslider Det är Grötlingbo Bygg AB som huvudentreprenör med Lasse Larsson som byggmästare. Vi kom överens att bygga det på löpande räkning. Det har gjort att vi har hjälpt till med beställningar av olika material och sett till att en del byggvaror har funnits på plats.

Schaktningsarbetet har Elert och Josef Båtelsson ansvarat för. Häglunds Betong & Entreprenad AB har gjort och monterat de färdiggjutna väggarna. När El AB med Göte Norrby som ansvarig sett till att lyset är på plats. Det har varit önskemål från våra juniorer att det skall var bra lyse. Bra det blev det verkligen det var någon som höll för ögon när de kom in Gårdsverkstaden härom kvällen. Åtta lysrör i taket som tillsammans ge 80000 lumen. Så nu kan vi hyra ut Gårdsverkstaden till ljusterapi under den mörka årstiden. Eluttag och kontakter kommer på plats denna vecka.

Målningsarbetet har vi gjort själva. Juniorerna såg till att väggarna blev vita upp till. Gubbdagis gänget från Klinte att det blev grå färg närmast golvet.

Vi har haft en projektgrupp med Lasse Larsson, Benny Appelqvist, Sören Isberg, Stefan Johansson, Torsten Pettersson, Johannes Budin och undertecknad som även varit projektledare. Benny Appelqvist är byggkontrollant och med sin erfarenhet och kontaktnät har varit till stor hjälp för oss.

Under november kom ett förslag om att det skulle var praktiskt om vi kunde göra en kaffehörna i vagnslidret vägg i vägg med gårdsverkstaden. Det skulle var bra för trevnaden och det social samvaron som är viktigt när Gubbdagis och Juniorerna träffas.

Benny Appelqvist kontaktade Regionens handläggare för bygglov och fick uppmaning att vi skulle lämna in ett kompletterande bygglov för kaffehörnan och det har vi gjort. Och vad vi hört var man positivt inställd till förslaget.

Jag har varit i kontakt med Allmänna Arvsfonden om vi kunde få göra det. De var positiva till det, ställde dock kravet att det skulle vara en så kallade tillgänglig toalett med då. De måste även ta ett nytt beslut på det för bidraget vi fått från dem var bara för gårdsverkstaden. Vi måste även anmäla till Regionens VA avdelningen att vi då skulle koppla på spillvatten (avlopp kallas så i Regionen) från toaletten till vårt befintliga avlopp. Det har vi gjort men de ställer krav på en högre ersättning än vad vi tycker är rimligt för att vi skall få koppla på vår egen ledning. Vi jobbar med Regionen för en positiv lösning för oss.

Nu kommer lite bilder från byggnadstiden

1 september började Elert och Josef Båtelson med grävningsarbetet till vårt byggprojekt av ny Gårdsverkstad och Vagnslider. Det fanns en cementplatta i det nerrivna garaget som vi skulle spara till en mekplats utanför verkstaden. Här sågar Elert av en del av plattan. Tyvärr så höll inte cementen när det började köras med tunga maskiner så den blev fyllnadsmaterial under vagnslidret i ställe.

Väg och Byggnadsgrus lovade att mäta in profilerna för en billig penning. Det tackar vi för. De har även gjort en efterkontroll att bygganden hamnade på rätt plats. Här mäter Josef Wiginder in så att profilerna kommer rätt.

Här har blocken som är under hörnen och skarvar till de färdiggjutna väggarna kommit på plats. Återstår fyllning innan det är dags för väggmontering

19 september börjades monteringen av väggarna. Inte helt lätt att få väggblocken på plats men med duktiga hantverkare så blev det så här bra. Från vänster Alex Johansson, Felix Funk o Göte Höglund

Nu var det dags för huvudentreprenaden Grötlingbo Bygg AB att börja sitt arbete med förberedning av att lyfta upp takstolarna som kom från Gotlands Takkonstruktioner i Väte. Lyftet gjorde den 23 sept.

Elert och Josef gör finjustering inför gjutning. Vi hade diskuterat fram och tillbaka i byggruppen om vi skulle lägga in golvvärme för framtiden. Så blev det, 10 cm isolering och rör. Det tog en timme att lägga ut 250 m slang slangarna för Thomas Ronström, Torsten Pettersson och undertecknad.

Här har är armeringsjärnen på plats.

Bilen med cement kom den 15 oktober då det göts cementgolv i Gårdsverkstaden

Två lass cement och golvet var färdig. Praktiskt att ha taket klart före gjutning. Från vänster Lasse Larsson näst okänd från Roma grus Simon Folkeryd Fredrik Lif o Niklas Larsson

Innertaket monteras.

Tidig morgon den 29/9 sände Radio Gotland direkt med anledning av bygget. Torsten Petterson interjuvas här av Mari Winarve

Här läggs plåttaket på.

Men innan dess har Torsten Pettersson och undertecknad målat allt synligt virke före takpålägningen

Här blåses det in 35 cm isolering över taket utav Gotlands byggisolering AB

Här monterar Rolle Sjöberg från Mathsson smide på de sista delarna på vikporten

Här målar några av juniorer väggarna i Gårdsverkstaden

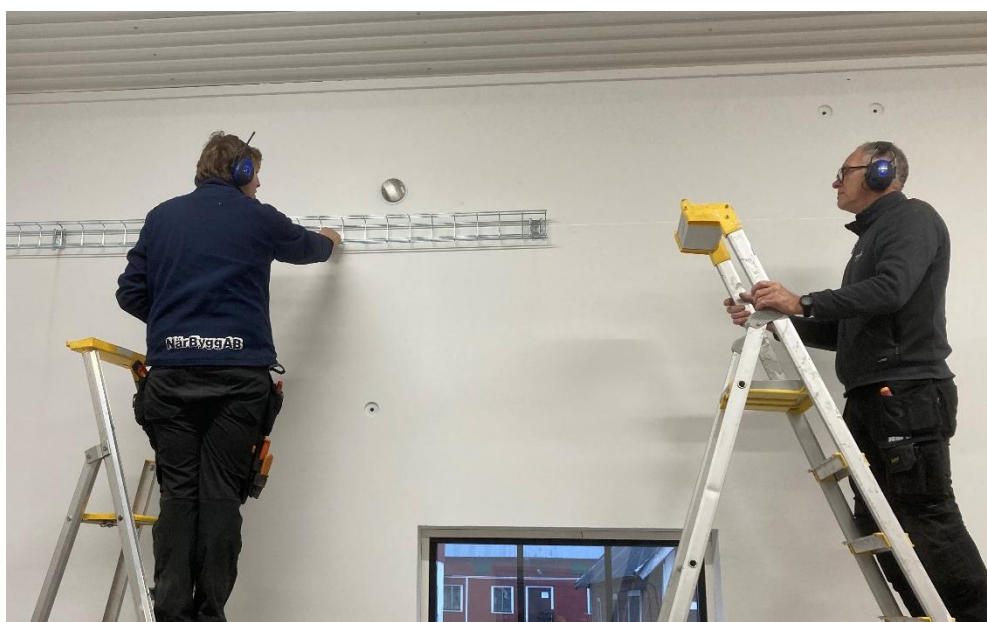

Och så fint blev det när det var färdigt

Den 3 december börjad Båtelsson att göra grundarbeten för Vagnslidret så sockeln kan gjutas och vi kan sätta upp väggar o tak innan vi kan börja bygga vår kaffehörna inne i Vagnslidret. Därför hoppas vi inom kort få bygglov från Region till detta.

Får vi bygglov hade vi räknat mad att göra en pumpbrunn för att pumpa spillvattnet men vid avvägning i vecka så är det fall till förbindelsepunkten så vi slipper pumpbrunnen viket är positivt.

Gubbdagis o våra Juniorer jobbar på som vanligt. Men planering av flytten och hur det skall se ut den nybyggda Gårdsverkstaden har funnits med under hösten. När elen blir klar skall nybygget godkännas av Region innan vi flyttar in. Inflyttningen är planerad att vara klar till årsskiftet om allt går som det är tänkt. Det betyder att vi troligen få ta någon dag i mellandagarna till att slutföra det.

Här börjar Göte Norrby och Axel Törnfeldt sätter upp stegar på väggarna för att montera elkablar i.

Så ser vår fina Gårdsverkstad ut, nu skall det bara gjutas en cementplatta framför dörrarna. Det ska göras när vi gjuter sockeln runt Vagnslidret. Vi tackar våra entreprenörer för att det har fungerat så bra. Flera kommentar jag hört; "va fort det går med ert bygge , det tyder på ett gott betyg eller...?"

Tröskning pågår den 6 september

Den 31 maj var det boksläpp för årets upplag av Gutabygd som Hembygdsförbundets ger ut på Gotlands Lanbruksbruksmuseum. I den finns en artikel på 10 sidor om Lanbruksmuseet med bl.a bilden ovan.

Foto: Joel Nilsson

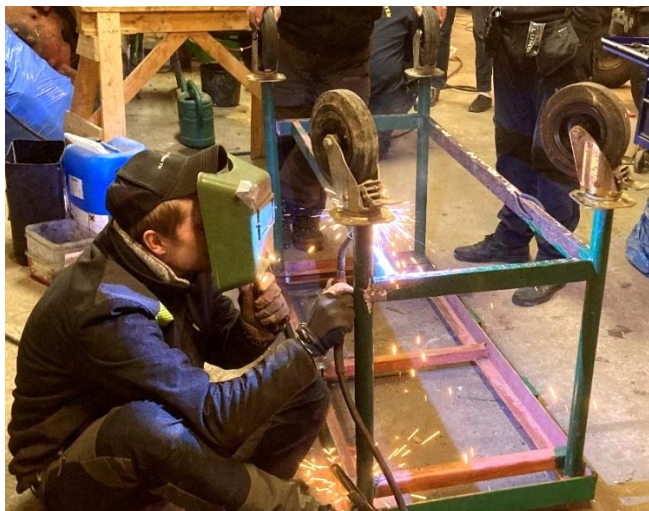
Spelmansträff i trädgården på Lantbruksmuseet

Utsikt från BM 36 under veterantraktorplöjning

Här byter Harry Larsson, Kennet Andreasson o Hasse Petersson foder o kolvar i en traktor

Här svetsar Arvid Stenström hjul på en arbetsbänk till den nya Gårdsverkstaden

*Även barn har roligt på Lantbruksmuseet.
Kanske är det barnaktiverna vi ska öka för att få fler besökare?*

Tack för i år, vi hörs 2026 igen.

Styrelsen för Gotlands Lantbruksmuseum

önskar er alla en riktig

GOD JUL och GOTT NYTT ÅR

Vid pennan och foto Olle Johansson

**Studieförbundet
Vuxenskolan**